

PROGRAMACIÓ DE COMPLEMENT CORAL

CURS 2023/2024

ÍNDEX

Introducció

**Objectius Generals de les Ensenyances Elementals Distribució
progressiva dels objectius generals, per cursos Continguts Comuns**

Distribució progressiva dels continguts comuns, per cursos

Competències per cursos

Principis Metodològics

**Procediments i instruments d'Avaluació Caràcter de
l'avaluació**

Procés d'Avaluació

Critèris d'Avaluació

Recursos didàctics

**Recuperació d'assignatures pendents Programació
d'Activitats**

Materials didàctics del Conservatori i de l'Aula

Repertori

Criteris Didàctics per a la selecció del Repertori.

Mesures d'atenció a la diversitat

Activitats d'Ampliació i de Reforç

Promoció i permanència en l'alumnat

En quant a la promoció

**En quant a la permanència en el curs, cicle i grau. En quant
a la prova de recuperació.**

INTRODUCCIÓ

El disseny i la inclusió en el currículum de les ensenyances professionals de música, d'assignatures que configuren les matèries de lliure opció en els dos últims cursos, contribueix plenament a l'establiment d'una oferta formativa des de cada centre que permeta la màxima adequació dels estudis als interessos de l'alumnat, fent descripció dels diferents perfils professionals a què optar. Esta opció formativa pot projectar-se sobre cada una de les facetes que, professionalment i artísticament, puguen interessar a l'alumne. Així mateix, es presenten com una ferramenta de relació per al músic amb el medi que l'envolta.

En este decret de la Generalitat Valenciana, s'estableix en l'article 8 del capítol 2, quines assignatures configuren esta oferta d'obligada inclusió en els currículums corresponents.

És doncs en este àmbit en què es presenten estes assignatures, com una obertura a les diverses possibilitats que el món de la música ofereix i de les quals es pretén donar mostra en la regulació de les ensenyances professionals de música d'aplicació a la Comunitat Valenciana.

L'assignatura **Complement Coral**, (*Optativa Cor*) concebuda com un avanç cap a l'aprofundiment en els objectius de l'assignatura Cor del currículum, ofereix ara la possibilitat d'arribar a comprendre la participació de l'alumne com a element del grup i, fent un pas més, arribar a reconèixer i entendre les característiques del grup com a unitat, la seua utilització com a mecanisme de producció musical, i familiaritzar-se amb els distints àmbits en què un cor desenvolupa el seu objectiu artístic, creatiu i social.

En els temps que corren, gràcies a la tecnologia, mitjans de comunicació, internet, xarxes socials, etc... els nostres alumnes poden proveir-se de tot tipus de materials i informació, de la qual nosaltres, com a estudiants, no vam tenir. (En el meu cas, estudiant dels anys 70/80, ens vèiem abocats i relegats a estudiar i buscar tota la informació necessària, en biblioteques, en què havíem de copiar, i dic literalment, copiar, dons, no existien, ni tan sols, les màquines fotocopiadores, per poder informar-nos en temes que eren transcendentals, al menys per a mi i solien ser tractats o llibres, exempts, de ser prestats.

Actualment, és tot el contrari, es té tota la informació en un sol clic i això comporta, que la gran majoria del nostre alumnat, no doni cap tipus de importància a la investigació. Fins i tot, estan tan acostumats a disposar de quasi tot, al moment, que quan volen saber

alguna cosa, només necessiten entrar a la wikipedia.com o al "Rincón del Vago" i descarregar-se escrits i materials que altres han fet, sense, verificar-los ni llegir-los; és a dir, fer un còpia / pega.

Crec que el nostre treball com a docents en música, no només es restringeix a ensenyar notes, valors, musicalitat, expressió si no, a més, crear en ells la inquietud de la investigació. Per què sona així ?, què ha portat al compositor a escriure-ho?, per què aquest gir melòdic o aquesta o altra lletra? I a la fi, fins i tot, per què no coneixia aquest tipus de música? ...

La meua proposta va més enllà deL sol fet d'aprendre. Intenta fer néixer en el nostre alumnat, un nou interès, caminar per sendes desconegudes i reconèixer que ens suggereix cada moment i/o cada època musical.

Tots sabem que l'alumne de, per exemple, piano, que coneix prou repertori de piano, però desconeix pràcticament el repertori simfònic o el de cor, o sap d'un estil de música determinat, rap, hip hop, blues, jazz, heavy, country, clàssica, etc ... per que és el que escolta, però no es para a pensar en la manera en què flueixen els acords, o la melodia o fins i tot més important, la lletra. A més, quan s'aparen a pensar, a analitzar, a escoltar, descobriran que, allò que en un principi els podia sonar a antiquat o llunyà, no difereix tant del que escolten en l'època actual. Per exemple, una cançó de 1720 , que la lletra parli de l'epidèmia de la "peste", tindrà molt a veure, amb la lletra d'una cançó escrita actualment i que faci referència a la pandèmia del COVID-19.

Resumint, veig de vital importància, crear en el nostre alumnat la inquietud de saber més, d'aprofundir en el fet musical i per descomptat, guiar-los en realitzar aquestes recerques. Que treballen en equip i que aprenguin del que han compost i creat els nostres avantpassats, per no caure en els seus errors i si, en els seus encerts. Així, aconseguirem que ampliiin els seus coneixements, des de l'observació i la pràctica, dos punts de vista que es solen veure minvats pel fet de complir una programació, relegant a un segon pla el voler saber. Obrir en les seves ments noves fronteres, fronteres sense límits que contribuiran, en gran mesura, a la seva formació com a futurs professionals.

I nosaltres com a docents ens vegem abocats en ser els seus "influencers" presencials que, evidentment contrastem informacions I som el seu exemple a seguir.

CONTEXTUALITZACIÓ

El Conservatori Professional de Música "Mestre Tàrrega" de Castelló, es un conservatori que pertany a la xarxa de centres docents de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports de la Generalitat Valenciana.

Esta programació està dissenyada per alumnes que estan cursant 5é ó 6é Curs d'Ensenyances Professionals i escullen COMPLEMENT CORAL, com a assignatura optativa, o alumnes de 3er i 4at de Piano, Guitarra, Cant i Dolçaina que tenen com assignatura obligatòria COR PROFESSIONAL, repartits els horaris en 2 grups de 25/30 alumnes cadascun d'ells amb una edat compresa d'entre els 15 als 21 anys, que assisteixen a classes en torns de 2 hores de durada, tots els dimecres (Grup P1) i/o dij (Grup P2) en horari de 15.00h a fins a 18.00h. fent un breu recés..

Dels 52 alumnes que cursen esta assignatura el percentatge d'ells que venen de països de parla estrangera és d'un 12% amb nacionalitats tan diverses com: Romanès, Italià, Francès. La resta son alumnes de nacionalitat espanyola, la gran majoria d'origen castellanenc. (Borriol, Vilafamés, Almassora, Borriana, Benicàssim, Culla, Cabanes, etc...)

Tots ells, dominen a la perfecció el valencià parlat i escrit, no així, molts dels seus pares.

Cor, és una assignatura fonamental en la formació musical de l'alumne. L'objectiu final de la matèria no és simplement un ensinistrament en el solfeig amb text "Cantar diverses cançons", Cor és un ric mitjà per treballar diversos aspectes que seran fonamentals en el desenvolupament de l'activitat del futur músic, així com formatius de la seva pròpia personalitat.

A l'aula de cor, aprenem una tècnica vocal bàsica, que ens permetrà cantar amb naturalitat i sense fatiga, conscienciant-nos de la importància de l'ús correcte de la veu.

Una de les experiències més profitoses és, sens dubte, el treball en grup. L'alumnat aprèn a formar part d'un col·lectiu, unint el seu esforç i voluntat al dels altres companys en un afany comú. Cor, representa per a l'alumnat una vivència estètica fonamental que

determinarà el seu comportament social i musical com a futur membre d'una orquestra, cor, grup de cambra, etc...

En els aspectes estrictament musicals, l'alumnat va a formar part d'una corda, supeditant la seva voluntat expressiva a la del resultat global, experimentant les primeres nocions d'equilibri sonor i empastament amb les altres parts que hi intervenen.

S'habituarà a una escolta polifònica que li permetrà relacionar el seu discurs amb altres que succeeixen al mateix temps, sigui en sentit harmònic o contrapuntístic. Experimenta un ampli marc de referències que condiciona la seva afinació que haurà d'acomodar al resultat general.

En l'aspecte social, l'alumne desenvolupa un esperit col·laboracionista fomentant la companyia, la tolerància i el respecte cap als altres. També, es troba amb la figura del Director, compenetrant-se amb la seva manera gestual i adquirint els hàbits de disciplina i responsabilitat propis de qualsevol activitat musical en grup.

Ens endinsem en el món de la interpretació de l'instrument més natural, la pròpia veu, lluny de les dificultats que suposa l'execució instrumental quan la tècnica és encara insuficient. Gràcies a un repertori ampli i variat, posem en vivència la música d'altres cultures, diferents formes musicals, diverses textures ... familiaritzant-nos poc a poc, amb certes nocions bàsiques d'estil i interpretació i acostant-nos, en la mesura del possible, al món sonor propi de cada època.

Les assignatures Cor Professional i Complement coral, concebudes com un avanç cap a l'aprofundiment en els objectius de l'assignatura Cor del currículum, ofereixen així la possibilitat d'arribar a comprendre la participació de l'alumnat com element del grup i, fent un pas més, arribar a reconèixer i entendre les característiques del grup com a unitat, la seva utilització com a mecanisme de producció musical, i familiaritzar-se amb els diferents àmbits en què un cor desenvolupa el seu objectiu artístic, creatiu i social.

OBJECTIUS

OBJECTIUS GENERALS

- *Aprofundir en el coneixement de l'instrument vocal i consolidar la seva ocupació tècnica i artística.*
- *Conèixer i aprendre els mecanismes que envolten la interpretació d'una obra coral.*

- *Aplicar en tot moment l'audició polifònica per a escoltar simultàniament les diferents parts a el mateix temps que s'executa la pròpia.*

- *Practicar la part i assajar el conjunt. Muntar el repertori triat.*
- *Afavorir la discriminació auditiva: oïda melòdic, escoltat polifònic.*
- *Afavorir l'expressió i la comunicació de l'individu a través de la música coral.*
- *Conèixer el progrés dels estils i l'evolució de les formes musicals corals.*
- *Dotar l'alumnat de les eines conceptuals que li permetin exercir la seva sentit crític respecte de el fet musical.*
- *Afavorir la utilització de la terminologia tècnica específica de l'art musical.*
- *Conèixer el funcionament intern d'un cor com a productor de música, al àmbit professional i no professional.*
- *Valorar el resultat musical ofert a el públic.*
- *Valorar la utilitat de el cor (en els seus diferents formats) com a instrument musical.*
- *Conèixer i realitzar els gestos bàsics que permeten la interpretació coordinada sense director o directora.*

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Aprofundir en el coneixement de l'instrument vocal i consolidar la seva ocupació tècnica i artística.
- Conèixer i aprendre els mecanismes que envolten la interpretació d'una obra coral.
- Aplicar en tot moment l'audició polifònica per a escoltar simultàniament les diferents parts al mateix temps que s'executa la pròpia.
- Practicar la part i assajar el conjunt. Muntar el repertori triat.
- Afavorir la discriminació auditiva: oïda melòdica, escolta polifònica.
- Conèixer el progrés dels estils i l'evolució de les formes musicals corals.
- Afavorir la utilització de la terminologia tècnica específica de l'art musical.
- Conèixer el funcionament intern d'un cor com a productor de música, a l'àmbit professional i no professional.
- Valorar la utilitat del cor (en els seus diferents formats) com a instrument musical.

CONTINGUTS

CONTINGUTS GENERALS

- Fisiologia de la ressonància. La impostació i els seus mètodes. Els llocs de la veu: coneixement i pràctica.
- L'origen de la interpretació: l'estètica de la comunicació. Processos i mitjans expressius aplicats al conjunt coral: coneixement i pràctica.
- L'esforç físic i la seva relació amb el so. Del muscular a l'expressiu.

- La percepció auditiva com a base de la discriminació. Conèixer per reconèixer. De l'intern a l'extern a través de l'oïda i viceversa.

- L'empastament en funció del nom. Els elements de la unió: intensitat i timbre: coneixement i pràctica.
- El repertori espanyol, versus repertori europeu. El repertori popular, versus repertori clàssic. Pràctica del repertori.
- L'estil que progressa: les idees convertides en elaboració formal. Pràctica de l'anàlisi de la part i del conjunt des del punt de vista interpretatiu.
- La veu al servei de la música. Punts de trobada entre tècniques instrumentals i la veu.
- La veu com a instrument de coneixement del que està escrit en un pentagrama. La interiorització de la veu. El cant interior. Pràctica.
- La concertació com a procediment. La qualitat de l'assaig. Pràctica de la concertació. L'assaig actiu: la presa de decisions interpretatives.
- El cor com a instrument musical. El cor com a instrument d'expressió.
- El cor amb director. El cor sense director. La figura de director.
- El cor com a instrument al servei d'una estètica. Diferents nivells de concreció i aplicació d'aquest instrument. Tradicions interpretatives: coneixement i pràctica.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- L'origen de la interpretació: l'estètica de la comunicació. Processos i mitjans expressius aplicats al conjunt coral: coneixement i pràctica. (ACADÈMIC)
- L'empastament en funció del nom. Els elements de la unió: intensitat i timbre: coneixement i pràctica. (COGNITIU)
- El repertori espanyol, versus repertori europeu. El repertori popular, versus repertori clàssic. Pràctica del repertori. (LINGÜÍSTIC)
- L'estil que progressa: les idees convertides en elaboració formal. Pràctica de l'anàlisi de la part i del conjunt des del punt de vista interpretatiu. (COGNITIU)
- La veu com a instrument de coneixement del que està escrit en un pentagrama. La interiorització de la veu. El cant interior. Pràctica. (ACADÈMIC)
- La concertació com a procediment. La qualitat de l'assaig. Pràctica de la concertació. L'assaig actiu: la presa de decisions interpretatives. (ACADÈMIC)
- El cor com a instrument musical. El cor com a instrument d'expressió. El cor en les diferents cultures. (CULTURAL)
- El cor amb director. El cor sense director. La figura de director. (COGNITIU)

DISTRIBUCIÓ PER COMPETÈNCIES I CURSOS

El desenrotllament d'aquesta programació contribueix al desenvolupament d'una sèrie de competències bàsiques, que treballarem de forma paral·lela amb els ensenyaments obligatoris:

COMPETÈNCIES

COMPETÈNCIES GENERALS

Competència cultural i artística.

L'alumnat va a fer música amb repertori de diferents estils i amb nous elements a nivell rítmic, mètric, melòdic, tímbric i harmònic, ampliant en conseqüència les seves possibilitats de comunicació i expressió.

Competència sobre comunicació lingüística.

L'alumnat va a incorporar, igualment, nou vocabulari, desenvolupant la seva expressió verbal i escrita.

Competència matemàtica.

L'alumnat en cada unitat didàctica es posen en joc destreses que desenvolupen directament la capacitat rítmica de l'alumnat, associació / dissociació rítmica en relació a un determinat nombre de polsos, subdivisions dels valors entre 2, etc.,

Competència de coneixement i interacció amb el món físic.

L'alumnat va a desenvolupar hàbits saludables a través de l'adequada posició corporal, de l'ús de la veu, el silenci com a element indispensable en la classe de llenguatge musical.

Competència digital i tractament de la informació.

L'alumnat utilitzarà material i activitats d'ampliació al blog de classe <http://estudiarte.weebly.com> i per mig de software lliure, [MuseScore.org](http://musescore.org), per a escriure partitures, amb notació musical i lletra.

Competència social i ciutadana.

L'alumnat va a realitzar activitats, individuals o grupals, que impliquen el compliment d'una sèrie de normes i actituds.

Competència d'aprenentatge. Aprendre a aprendre.

Actuant el professor com a guia, l'alumnat va a prendre part activa en el procés d'aprenentatge, tant en les activitats de creació musical com en la planificació de diverses tasques que se li plantegen, dins i fora de l'aula, ajudant-lo a construir el seu propi aprenentatge.

Competència d'autonomia i iniciativa personal.

L'alumne haurà d'organitzar el seu temps per fer i solucionar les tasques proposades.

3.2.2 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Competència d'aprenentatge.

Tindran la capacitat d'estudiar i analitzar per si mateixa una peça musical, popular o no, amb lletra, amb diferents elements melòdics i rítmics.

Competència de la repentinació. (lectura a primera vista)

Podran cantar a primera vista un fragment musical amb elements melòdics, rítmics i expressius amb les dificultats del curs.

Competència auditiva.

Tindran la capacitat de reconèixer les tonalitats, compàs, idioma, etc.. Després d'escoltar un fragment musical a una o varies veus, així com intervals, acords i processos cadencials, etc...

Competència de destresa a l'escriure.

Tindran la capacitat de poder escriure amb fluïdesa diferent peces musicals tan a una, com a dos, com a tres veus i les seues lletres i amb diferents claus. Manualment i amb software musical.

Competència comprensiva

Aconseguiran un coneixement dels aspectes teòrics del llenguatge musical que els faciliti la comprensió i l'execució dels elements melòdics, rítmics, harmònics i expressius dels diferents estils i períodes musicals incloent el contemporani.

Competència afectiva.

Tenen la capacitat de participar en grup amb una relació afectiva amb la música i l'entorn. Desenvolupant hàbits d'estudi que propiciïn la interpretació conscient.

Competència creativa.

Tenen la capacitat d'entendre la cançó com un mig per a expressar les seues idees i pensaments. Desenvolupant diferents aspectes per a la invenció de lletres i melodies que propicien la seua divulgació. Traducció i adaptació rítmica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- **COMPETÈNCIA D'APRENTATGE**

Tindran la capacitat d'estudiar i analitzar per si mateixa una peça musical, popular o no, amb lletra o no, amb diferents elements melòdics i rítmics.

- **COMPETÈNCIA DE LA REPENTITZACIÓ**

Podran cantar a primera vista un fragment musical amb elements melòdics, rítmics i expressius amb les dificultats del curs.

- **COMPETÈNCIA AUDITIVA**

Tindran la capacitat de reconèixer les tonalitats, compàs, idioma, etc.. després d'escoltar un fragment musical a una o dues veus així com intervals, acords i processos cadencials.

- **COMPETÈNCIA DE DESTRESA A L'ESCRIURE**

Tindran la capacitat de poder escriure amb fluïdesa diferent peces musicals tan a una, com a dos, com a tres veus i les seues lletres i amb diferents claus.

- **COMPETÈNCIA COMPRENSIVA**

Aconseguiran un coneixement dels aspectes teòrics del llenguatge musical que els faciliti la comprensió i l'execució dels elements melòdics, rítmics, harmònics i expressius dels diferents estils i períodes musicals incloent el contemporani.

- **COMPETÈNCIA AFECTIVA**

Tenen la capacitat de participar en grup amb una relació afectiva amb la música i l'entorn. Desenvolupant hàbits d'estudi que propiciïn la interpretació conscient.

- **COMPETÈNCIA CREATIVA**

Tenen la capacitat d'entendre la cançó com un mig per a expressar les seues idees i pensaments. Desenvolupant diferents aspectes per a la invenció de lletres i melodies que propiciïn la seua divulgació.

PRINCIPIS METODOLÒGICS

L'alumnat amb el qual comptem a les classes de cor és, per tant, força heterogeni, trobant-nos amb gent provinent de la classe de cant, amb una certa tècnica vocal i alumnes els quals tècnicament estan menys preparats vocalment parlant, però, el bagatge musical serà molt més gran. Al respecte d'aquesta qüestió, caldrà dir que en estes assignatures el que intentem és continuar el treball realitzat en els 4 cursos de cor d'Ensenyances Elementals, no realitzat per tot l'alumnat, donat que molts, venen de centres privats i escoles on s'estalvien impartir esta assignatura en les Ensenyances Elementals, procurant, que el nostre grup-classe continuï aprofundint en termes de col·locació i altura del so a partir del que podrem anar introduint les peces en funció dels progressos realitzats per l'alumnat.

Treballarem les obres proposades per al desenvolupament de la programació, que faran tenir una perspectiva, a grans trets, del desenvolupament de la música vocal en els últims cinc segles. Tractarem peces a capella des de l'època de la polifonia renaixentista fins a l'actualitat.

Els principis metodològics que regiran aquesta programació seran bàsicament:

L'activitat; des de la qual partiran totes les propostes de cant i es assimilassin els procediments necessaris per al mateix a través de l'audició de les obres proposades, en vídeo i/o àudio.

La unitat de teoria i pràctica; cantant, estudiant, analitzant i observant les melodies proposades.

La creativitat; Traduint i adaptant la lletra del castellà antic, fins la seua conversió rítmica i melòdica en llengua valenciana. Crear melodies i posar-li lletra.

La socialització; sent part del cor que interpreta les peces seleccionades.

L'educació en valors; promovent valors com: l'assistència i puntualitat, la participació, el respecte, l'acceptació de la crítica constructiva, la higiene personal i vocal, etc.

La interdisciplinarietat; fomentant la col·laboració amb altres departaments.

El treball en equip: promovent les activitats de investigació i l'assaig en grup tant a l'aula com fora d'ella.

Per tant tindrem que:

- Adequar els continguts i la seua seqüenciació al moment i situació del desenvolupament evolutiu de l'alumne, de forma que l'aprenentatge siga constructiu, progressiu i motivador.
- Intentar motivar l'alumne en l'estudi de la música per mitjà de la seua activitat i participació en el procés.
- Es respectaran les peculiaritats de cada alumne, evitant així les discriminacions de qualsevol tipus.
- Emprar procediments variats que estimulen la capacitat creativa de l'alumne per mitjà del diàleg i arguments raonats.
- Estimular la creativitat en l'alumne, de forma que adquirisca estratègies pròpies d'estudi.
- L'assimilació de conceptes per part de l'alumne ha de desenvolupar-se paral·lelament a l'assimilació pràctica i d'actitud.
- Fer-los accessible als alumnes el llenguatge, al mateix temps que la seua correcció i l'exactitud en el seu ús.

PROCEDIMENTS I INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

CARÀCTER DE L'AVUACIÓ

L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes es realitzarà des de les diferents assignatures i serà contínua i integradora. Amb l'avaluació contínua es pretén:

1. Arribar a una encertada valoració de l'aprofitament educatiu dels alumnes i obtenir les dades necessàries per a ajudar-los a orientar-se en els seus estudis.
2. Descobrir aptituds i interessos específics de l'alumne/a per a encoratjar i facilitar el seu desenvolupament i realització.
3. Disposar allò necessari per a la deguda recuperació dels alumnes/as.
4. Valorar els mètodes i procediments emprats, així com el ritme del procés d'ensenyança i aprenentatge.
5. Determinar l'adequació dels objectius i continguts de les programacions.
6. Facilitar la relació del centre amb la família estimulando la col·laboració recíproca.

L'avaluació integradora estableix:

1. Que els objectius generals són els mateixos per a les distintes assignatures.
2. Que els objectius específics i els continguts propis de les assignatures atenen a les seues peculiaritats tècniques, sent els continguts comuns el nexa de les diferents assignatures quant a plantejaments pedagògic-dinàmics.

PROCÉS D'AVAUACIÓ

1.- Les sessions d'avaluació, dins del procés d'ensenyança i aprenentatge, són les reunions que celebra el conjunt de professors del respectiu grup d'alumnes/as, coordinats pel professor tutor.

2.- Els centres establiran en el Projecte Curricular, el nombre de sessions d'avaluació que es realitzaran per a cada grup d'alumnes/as per curs al llarg de l'any acadèmic. En qualsevol cas, el nombre de sessions no podrà ser inferior a tres, tenint en compte que l'última es realitzarà en el mes de juny.

3.- El professor tutor de cada grup alçarà acta del desenvolupament de les sessions, en les que es faran constar els acords aconseguits i les decisions adoptades. La valoració dels resultats derivats d'estos acords i decisions constituïran el punt de partida de la següent

avaluació.

4.- En les sessions d'avaluació s'acordarà també quina informació es transmetrà a cada alumne/a i als seus pares o tutors sobre el procés d'aprenentatge, en el marc de les decisions adoptades respecte d'això en el Projecte Curricular.

5.- Esta informació es realitzarà per escrit, almenys amb una periodicitat trimestral. A este fi, els centres elaboraran models de comunicació, d'acord amb el seu Projecte Curricular.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

- **Desenvolupar per escrit continguts tractats durant el curs.**

Amb este criteri es pretén valorar la capacitat de retenció comprensiva dels continguts bàsicament conceptuals.

- **Desenvolupar oralment justificacions de les decisions interpretatives de l'alumnat.**
- **Pràctica i interpretació de peces corals adequades al nivell del grup.**
- **Pràctica i interpretació de peces corals adequades a la qualitat del grup.**
- **Assistència a classe.**
- **Interrelació amb el grup.**
- **Disposició individual.**
- **Abast de destreses i habilitats.**
- **Capacitat d'abstraure conceptes i aplicar-los en diferents situacions i contextos artístics.**
- **Domini de ferramentes conceptuals.**
- **Utilització coherent i fonamentada del vocabulari tècnic.**
- **L'actitud en el concert.**

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

1. Treballs escrits.
2. Anàlisis formals, harmònics i d'estil de les peces practicades.
3. Interpretació en conjunt de les peces estudiades i muntades.
4. Observació directa del professor.
5. Valoració del grup sobre l'eficàcia del resultat atenent a l'actuació de cada

- membre en el conjunt.
6. Concerts públics i audicions.

RECURSOS DIDÀCTICS

Per a la realització de l'assignatura de COMPLEMENT CORAL, en els seus dos cursos, es desenvoluparan una sèrie d'elements tècnics i pràctics per mitjà del treball i estudi del material aportat pel mateix professor i l'ajuda de diversos llibres de suport:

n "ANTOLOGIA CORAL" d'En Eduardo Cifre.

RECUPERACIÓ D'ASSIGNATURES PENDENTS.

L'avaluació i qualificació final de l'alumnat es realitzarà en el mes de juny. Per a tots els alumnes que cursen les Ensenyances Professionals, es convocarà una prova extraordinària en Juliol que deurà ser realitzada pel propi professor i no caldrà convocar cap tipus de tribunal. L'avaluació negativa d'una assignatura permetrà el pas de l'alumne al curs següent, i si es tracta de dos o més assignatures no superades, implicarà la repetició del curs en la seua integritat.

En l'última sessió d'avaluació del curs el professorat determinarà la promoció de l'alumnat d'acord amb el grau d'èxit dels objectius programats per a les distintes assignatures de cada curs.

Si l'alumne té una assignatura pendent, el professor corresponent elaborarà un informe individualitzat referent a les dificultats que impedeixen la seua avaluació positiva, el qual servirà de base per a determinar el seu procés de recuperació.

Quan l'alumne únicament tinga una assignatura no superada, tant en juny com a Juliol, efectuarà la seua recuperació en el curs al què promociona.

L'alumne no serà qualificat d'una assignatura en tant no supere el pendent de recuperació amb què guarda relació de continuïtat.

Per a la recuperació de l'assignatura pendent de COMPLEMENT CORAL, en la prova que es realitzarà en Juliol, l'alumne haurà d'interpretar cinc obres de les treballades durant el curs amb un grup vocal no inferior a un quartet de veus mixtes (SATB). Tenint en compte

que esta assignatura es valora moltíssim la implicació de l'alumnat i l'assistència a classes, si l'alumne no pot aportar este quartet, el conservatori intentarà aconseguir-lo tot i això que els acompanyants seràn alumnes del mateix curs i voluntàriament hauran de voler

acompanyar a l'alumne suspès. Per a més seguretat aconseguim a l'alumne suspès que porte ell el propi quartet. Per a la realització d'esta prova es tindran en compte els següents criteris mínims d'avaluació:

- Adquirir la seguretat per a interpretar la pròpia part, junt amb la integració equilibrada en el conjunt, així com la capacitat d'articular i afinar amb correcció.
- Reaccionar amb precisió davant de les indicacions del director o "concertino" del quartet.
- Analitzar les obres treballades, determinant època, estil, fraseig, tractament del text, agògica i dinàmica.

PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS

n Per al curs de COMPLEMENT CORAL de les Ensenyances professionals de música, s'intentaran programar, seguint els protocols COVID-19, activitats didàctiques relacionades amb la matèria, així com participar en la planificació i realització en equip d'activitats corals, valorant les aportacions pròpies i alienes en funció dels objectius establerts, mostrant una actitud flexible i de col·laboració i assumint responsabilitats en el desenrotllament de les tasques. Tot això a través de l'audició pública dins o fora del centre.

MATERIALS DIDÀCTICS DEL CONSERVATORI I DE L'AULA.

Els recursos són els mitjans dels que se val un professor per a desenrotllar la seua tasca educativa. En la programació didàctica hem de detallar els recursos necessaris per a desenrotllar el procés d'ensenyança-aprenentatge planificat. L'elecció d'un recurs haurà de respondre a una necessitat justificada. Els recursos que utilitzarem són:

- **Recursos d'aula:** mobiliari adequat, pissarra, armaris, taules, cadires, piano.
- **Servici de biblioteca, fonoteca i videoteca en el conservatori.**
- **Recursos audiovisuals:** càmera i reproductor de vídeo, pantalla de TV, aparell de gravació i reproducció del so, CDs Minus-One (gravacions sense la part solista)
- **Recursos informàtics:** programes d'edició de textos musicals, enciclopèdies musicals, INTERNET.
- **Llibres d'estudis:** (mètodes), exercicis preparats pel professor, repertori propi del grup.

- **Partitures i partícels de l'obra a estudiar.**
- **Gravacions.**

REPERTORI

Per a la realització de l'assignatura de COMPLEMENT CORAL, en les Ensenyances Professionals, es desenvoluparan una sèrie d'elements tècnics i pràctics per mitjà de l'ajuda d'un material constituït generalment pel professor.

Es treballaran, per trimestres, obres de diferents èpoques, gèneres i estils i dificultats segons cursos.

El repertori escollit per a aquest curs es el següent:

El mateix que l'utilitzat per a Cor d'Ensenyances Professionals.

CRITERIS DIDÀCTICS PER A LA SELECCIÓ DEL REPERTORI

1. El repertori ha guardat coherència amb els objectius i continguts programats en cada grau, cicle i curs; de manera que s'ha garantit una dificultat assequible al nivell de l'alumne.
2. El repertori es l'adequat a les característiques psicoevolutives i cognitives de l'alumnat.
3. El repertori facilitarà la connexió dels continguts treballats en cada una de les assignatures i matèries del currículum, de manera que es potencie el treball interdisciplinari.
4. El repertori s'ha programat garantint una progressivitat en la dificultat d'este.
5. El repertori es variat i contempla la diversitat estilística de la Música, sense oblidar les últimes tendències estètiques.
6. El repertori programat inclou les obres més importants i significatives de la literatura musical, sempre en concordança amb el nivell de l'alumne.
7. El repertori seleccionat inclou, obres amb diverses configuracions d'acord amb el nivell dels alumnes.
8. El repertori seleccionat es de fàcil accés. Es disposarà en el centre per a ser prestat als alumnes o en tot cas es podrà adquirir fàcilment en llocs comercials.

9. El repertori no representa un desembossament massa important a les famílies de l'alumne. Quan no siga possible l'anterior el centre adquirirà estos materials i els prestarà y/o fotocopiarà a l'alumnat.

10. El repertori facilita l'adquisició de sensibilitat artística en els alumnes.

MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT:

La diversitat de l'alumnat és un fet indiscutible, no hi ha dos alumnes que siguen iguals. L'atenció a la diversitat ja va cobrar una gran importància en la Reforma Educativa (LOGSE), sobretot en les ensenyances de règim general, ara si és el cas, amb esta nova reforma, inclús més. No obstant, l'ensenyança musical, articulada en classes individuals, permet la dedicació amb diferent metodologia segons les característiques diverses de cada alumne. Per a les classes col·lectives com és el cas de l'assignatura de COMPLEMENT CORAL recordem que vam proposar una metodologia individualitzada i flexible, però encara així cal programar *activitats d'ampliació* per a aquells alumnes que estan per damunt del nivell mig i necessiten un major estímul per a no perdre la motivació i desenvolupar totes les seues capacitats i *activitats de reforç* per a aquells alumnes que estan per davall del nivell mig i tenen problemes d'adaptació al ritme d'aprenentatge.

Atenció i avaluació de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Tindrem en compte l'atenció que requereixin el nostre alumnat, per tractar-se de persones procedents d'un país estranger, superdotats i alumnes amb necessitats educatives especials per patir alguna discapacitat física o psíquica.

L'alumnat procedent de l'estranger té el seu principal problema en l'idioma i les tradicions pròpies de la seua cultura. A causa de les seues tradicions de tipus ètnic o de costums, pot ser que algunes de les activitats realitzades a la classe puguin causar-li algun obstacle, de manera que tindrem especial tacte envers aquests alumnes.

D'altra banda la classe de cor és una classe en la qual la interculturalitat està molt present podent interpretar tot tipus de repertori coral, i convidant a participar amb peces procedents de país d'origen als alumnes estrangers. Des d'aquesta assignatura hem de

procurar ajudar en la integració d'aquest tipus d'alumnes.

L'alumnat superdotat serà tractat de forma personalitzada procurant les explicacions i materials didàctics d'ampliació que requereixin.

L'alumnat amb necessitats educatives especials per discapacitat física o psíquica, serà tractat amb una adaptació dels recursos materials (com ara l'accessibilitat a l'aula, mobiliari, sala d'actuacions, etc.) o l'adequació dels elements del currículum (reformulació d'objectius, continguts, criteris i eines d'avaluació).

La primera qüestió passarà per la determinació del grau de deficiència de l'alumne, de manera que cada cas serà posteriorment estudiat de manera individual.

Segons la necessitat es requerirà l'ajuda de diverses associacions, com la ONCE, G.A.E.S., etc.

PREMISES BÀSIQUES ESTABLERTES PER ENDAVANT.

Alumnes amb dificultats auditives:

- Diagnosi del grau de pèrdua d'audició i relació directa amb l'afinació.
- Conscienciació del grup de la problemàtica de l'alumne, per poder així entre totes i tots, facilitar el funcionament de l'assignatura, i acceptació per part de l'alumne de l'exempció de certes parts de l'assignatura si en un moment donat el seu nivell no és l'adequat.
- El treball es centrarà en trobar una afinació relativa i una participació conscient dins de l'acte col·lectiu, amb la màxima justesa.
- L'avaluació de l'alumne es centraria en la seva progressió diària i en la consecució dels objectius per a ell adaptats.

Alumnes amb problemes de visió:

- Coneixement del grau de pèrdua de visió per adequar la programació.
- Utilització de la feina de les peces vocals amb acompanyament instrumental, prescindint de les indicacions del director, de caràcter visual.
- L'alumne facilitarà en cas de pèrdua de visió total les solucions necessàries, que poden facilitar-nos les eines necessàries.
- L'alumne serà avaluat sense cap diferència de la resta dels seus companys, o

segons les adaptacions per a ell realitzades.

Alumnes amb problemes d'afinació:

- Els alumnes han de ser conscients del fet que estan cantant desafinats.

- Ha de ser conscient que ha de prestar una adequada atenció i de que en determinats moments la "discreció" és un factor molt important.
- Alumnes amb problemes vocals:
- Aquests alumnes han de tenir un diagnòstic realitzat per un professional, el qual determinarà la possibilitat de lesió, i en el cas que hi hagués la gravetat de la mateixa i determinar la possible adaptació curricular.
- L'evolució de la possible disfunció i la seva evolució serà seguida pel professor i avaluada la seva millora.
- Els alumnes han d'entendre que la salut vocal és una premissa fonamental dins de l'assignatura.
- Es realitzarà una avaluació inicial dels alumnes a principi de curs per determinar el nivell de formació dels mateixos.
- Durant el desenvolupament de les classes es realitzarà una avaluació formativa, destinada a valorar la marxa del procés de formació.
- A la fi de cada període es realitzarà una avaluació, amb la qual, per mitjà de la comparació amb la inicial, podrem determinar quins han estat els aprenentatges realitzats pels nostres alumnes, així com valorar amb perspectiva les destreses i coneixements adquirits al llarg de el curs.
- Autoavaluació crítica no només de la feina feta pels alumnes, sinó de tot el treball realitzat al llarg del curs, amb la qual comprovarem el grau d'efectivitat de les nostres activitats i la satisfacció personal dels nostres alumnes.

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ I DE REFORC.

Activitats d'ampliació:

- Estudi de nou repertori bibliogràfic.
- Desenrotllament de procediments tècnics ja treballats i introducció d'alguns nous.
- Pràctica d'alguns continguts menys desenvolupats en la programació com la improvisació o la introducció a nous Gèneres musicals, etc.

Activitats de reforç:

- Pràctica d'aquells apartats tècnics que l'alumne necessita reforçar.
- Treball d'exercicis específics personalitzats.
- Assessorament d'especialistes: psicòlegs, logopedes, fisioterapeutes, etc.

PERMANÈNCIA DE

L'ALUMNAT.

1. En quant a la promoció:

- L'alumnat que resulte amb qualificació final negativa en dues o més assignatures, del mateix curs o de cursos distints, no podrà accedir al curs següent i, en conseqüència, haurà de repetir totes les matèries del curs en la seua integritat.
- Si la qualificació negativa es produeix en una assignatura, l'alumne promocionarà al curs següent, si bé haurà de recuperar en ell la matèria pendent fins a la seua superació.

2. En quant a la permanència en el curs:

- El límit de permanència de l'alumne en un curs de les Ensenyances Professionals, serà de 2 cursos acadèmics.
- Quan concórreguen circumstàncies de malaltia greu prolongada o altres d'igual consideració, la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència podrà autoritzar amb h. caràcter excepcional la permanència de l'alumne durant un any addicional en les Ensenyances Professionals.
- Aquells alumnes que a més hagen de recuperar l'assignatura de COMPLEMENT CORAL, deuran a més, repentitzar i dirigir una obra de mitjana dificultat i de contorns tonals, avaluant la capacitat de relacionar l'afinació amb el sentit tonal i la destresa de la lectura a vista i el moviment del compàs i anacruses.

5.- SEQÜÈNCIA DE LES ACTIVITATS

Es farà un breu, però, significatiu repàs a la polifonia dels últims cinc segles, presentant als alumnes peces representatives dels diferents estils de manera que puguin tenir una idea global i aproximada de com ha evolucionat l'escriptura per a cor "a capella" o amb acompanyament musical, sense arribar a cantar totes les melodies proposades en 4 veus. Algunes d'elles sols seran escoltades, formant part de l'audició, altres, seguides amb la partitura, altres entonant sols la melodia amb la lletra, altres analitzades, totes elles comentades i investigades i finalment agafarem una peça que hauran de adaptar a cor a 4 veus, acoplar la

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

lletres i cantarem
l'escollida

amb grup
d'entre totes les

peces presentades.